

Forradalom és ellenforradalom

2013 március 12. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Plinio Corrêa de Oliveira könyve egy remek útmutató az ellenforradalmi hozzáálláshoz. A könyv – Forradalom és ellenforradalom – tulajdonképpen a TFP társulat(ok) alkotmánya, alapító okirata, mely 1959-ben, egy évvel a TFP megalapítása előtt látott napvilágot.

A könyvet dr. Bárdossy Endre fordította a francia és spanyol nyelvű kiadások alapján, jegyzetelte és Szilvay Gergely lektorálta, és egy, a magyar olvasóhoz címzett előszóval kezdődik, mely – a függelékkel együtt – szintén dr. Bárdossy munkája. A könyv két részre – forradalom és ellenforradalom – van osztva, melyet egy harmadik kötet 'Hűsz esztendővel később' címmel, ami egy későbbi reflexió az eltelt évtizedekre.

Írta: v. Uhel Péter Ágoston

Az előszó egy rövid és hatásos bevezetés de Oliveira gondolatvilágába, mely nem árul el túl sokat, viszont egyértelműen megkönnyíti az írás befogadását. A professzor élete és bibliográfiája is benne van röviden és ami különösen fontos (ha már a mű címe egyértelmű dichotómiát foglal magában), az 1956-os eseményeket is helyre teszi, következetesen pozitív értelmű ellenforradalomnak, ellenforradalminak nevezve azt, mely a bolsevik forradalom ellen irányult.

Az első rész elé már a szerző írt bevezetőt, melyben felvázolja, hogy miért alkotta meg művét, és hogyan akarja segíteni ezzel az ellenforradalmat: a *Catolicismo*, a folyóirat, melyben írása először megjelent harcot vív a forradalommal szemben, mely forradalomnak néhány rendkívül káros vonását (laicizmus, liberalizmus, egalitarianizmus) is kiemeli. Egyértelmű, hogy itt nem fegyverrel vívott harcra kell gondolni, de a látszólagos békeidőben a harc a szellemi szinten ugyanúgy, csak kevésbé látványosan folytatódik. Ehhez a szellemi harchoz nyújt segítséget a *Forradalom és ellenforradalom* a helyes oldalon. A mű nyilvánvalóan hangsúlyosan csupán a markáns pontjait emeli ki a kettőnek, valamint a forradalom hozzáállását, és az ezzel szemben álló, szükséges ellenforradalmi hozzáállást részletezi, a forradalmi események leírásával.

A két rész egészen rövid fejezetekre és alfejezetekre tagozódik, melyekben tézismondatszerűen fejti ki az író álláspontját a forradalomról és ellenforradalomról. A forradalom esetében természetesen a krízissel, annak jellemzőivel kezd, mely meghatározó jellegre tett szert az élet minden területén, különösen a nyugati ember esetében. Ez egyértelmű jele a forradalmi helyzetnek. Az író öt krízisjellemzőt határoz meg, melyek a következők: a krízis általános, egységes, mindent behálóz, uralkodó és fejlődő. De Oliveira professzor nyíltan vallja, hogy az utolsó fénykor a középkor volt és így a krízis mélyülését, fejlődésének megindulását a középkor hanyatlásától számítja. A szellemi hanyatlást nem elsősorban az erkölcs válságának tartja, de fontos szerepet tulajdonít neki a keresztény Európa gondolkodásmódjának megváltozásában.

A könyvben már itt, elég korán lefekteti a professzor a három forradalom elméletét, mely az európai gondolkodásban természetesen nem új keletű, ám de Oliveira összefoglalása egy kicsit egységesebbé teszi ezt a hozzáállást. A három forradalom, melyeknek igazán volt lehetősége kiteljesedni, a XVI. századi (ál)reformáció, a francia forradalom és a bolsevik forradalom. Az önhietség és gőg szülte lutheri és kálvini lázadás a legbiztosabb ellenforradalmi intézményt (mely természetesen ettől még jóval több egy ellenforradalmi intézménynél), Krisztus Egyházát kezdte ki. Ez teljesedett ki a francia forradalomban, mely már a szervesen kialakult világi rendnek is nekiment, és felforgatta azt. A humanizmus károsága elsősorban annak pusztító protestáns és újpogány gyökereiből eredt, mely sok katolikus hívőt is megfertőzött. Az ördögi francia forradalom volt ennek a betetőzése, melynél hangsúlyosan jelent meg a republikanizmus, mely innentől kezdve a forradalmi gondolat inherens részévé vált, ám de Oliveira kifejti, hogy a republikánus államforma nem szükségszerűen forradalmi rezsim, addig nem az, amíg a közügy (res publica) szolgálatában áll.

Az író a kommunista forradalom leírásánál, mely a legkárosabb volt az összes közül, és hatása a mai napig észlelhető, kijelenti, hogy annak gyökerei már az első forradalomnál megtalálhatóak voltak. Itt egyes protestáns szektákat tekint hangsúlyosan a kommunizmus előfutárainak. Az államformák esetén természetesen kiáll a monarchia mellett, pápai véleményeket idéz támogatásukra majd elhatárolja a diktatúrákat a monarchiáktól és elemzi, hogy mikor forradalmi, mikor ellenforradalmi egy diktatúra.

Ezen alapozó fejezetek után alaposan bemutatja a forradalom aspektusait az I. rész végéig. Kezdi ezt a forradalom metamorfózisaival, ahol azt adja elő, hogy hogyan változik maga a forradalom az időnk folyamán, mindig idomulva ahhoz, ami az adott helyzetben szükséges, hogy célját elérje. A 'Forradalom mélységei' című fejezetben a tendenciákat, eszméket és tényeket mutatja be néhány észrevétellel, melyek a forradalom és a forradalmi gondolat szerkezetét adják. A 'Forradalom előmenetele' fejezet esetében a hajtóerőt, technikákat és a forradalmi változások sebességét elemzi, egy-két forradalmi szereplőt is bemutatva, mint a tunya forradalmár és a lassú léptű forradalmár. Itt kerül elő a félig-meddig ellenforradalmár fogalma is, mely alatt olyan személyt ért, aki bár ellenáll a forradalomnak, sőt, esetenként undort is érez iránta és van kötődése az alapvető princípiumokhoz, mégsem tekinthető az ellenforradalom katonájának, elsősorban hozzáállása miatt. A félig-meddig ellenforradalmárt szintén a

forradalom szülöttjének tekinti. Egyértelműen kiáll ebben a fejezetben a díszpinty-monarchiák és a protestáns puritanizmus ellen, majd bemutatja a forradalmárok egységfrontos szerveződését. Itt lép fel igen hangsúlyosan a szabadságvessző ellen, mely egy rendkívül káros és forradalmi erő.

Az I. rész VII. fejezete a forradalom lényegét elemzi, igazán lényegre törően és tisztán látóan. Hangsúlyosan kitér a forradalom hatásaira a törvényesség (legalitás) és kultúra területén is. A forradalom metafizikai elveinek nevezi az önhiúságot és érzékiséget, melyből a többi forradalmi jellemző is fakad. Kiemelten kezeli az értelem és akarat szerepét, valamint a forradalmat a művészetben és környezetben. Az I. részt a forradalmi utópia klasszikus és már sokak által ismert jelenségének leírásával, valamint a forradalmi pacifizmus és antimilitarizmus megemlékezésével zárja. Ehhez annyit tennék hozzá, hogy ez a pacifizmus nyilvánvalóan a csendes forradalom esetén van jelen, egy igazán forradalmi állam részéről (e.g.: Szovjetunió) maximum a retorika szintjén. Ami az antimilitarizmust illeti, azt itt egyértelműen úgy kell értelmeznünk, mint a klasszikus katonai minőség, tisztelet és hierarchia iránt érzett negatív hozzáállást és nem úgy, minthogyha egy forradalmi állam nem tartana fenn hadat.

A II. részben mely az ellenforradalomról szól, lefekteti annak reakciós jellegét, forradalomellenességét, rendpártiságát. Hangsúlyozza a határozott szembenállás fontosságát és az ellenforradalom aktualitását, hiszen a forradalom jelenleg is pusztít, a Szovjetunió megszűnésével igen kevés dolog állt helyre. Kijelenti, hogy az ellenforradalom feladata a rend helyreállítása (Krisztus békéje Isten országában) és a hagyomány megújítása, amivel kapcsolatban első sorban az Egyház szerepének a megújítását érti (hogy az úgy ragyogjon, mint régen). Határozottan kiáll amellett, hogy maradiságnak nincsen helye a múltó világban, így egy ellenforradalmár sem lehet soha maradi. Kijelenti egyértelműen, hogy az ellenforradalom konzervatív és tradicionalista, ám föllép a hamis tradicionalizmus ellen, mely nem a hagyományok védelmezője, hanem valójában egyfajta rítusokban megkövesedett fundamentalizmus.

A 'Ki az ellenforradalmár?' fejezetben kétfajta személyt különböztet meg, mely további magyarázatot nem igényel: a tevékeny és a potenciális ellenforradalmárról van szó. Az ellenforradalom taktikáját részletezve harcmódban megkülönböztet egyéni akció és koordinált akció révén végrehajtott tetteket, melyeknek meg van a maguk helye és érdeme. A potenciális ellenforradalmár megnyeréséhez a több síkon való vitázást és meggyőzést javasolja. A forradalom-elleniség során óvva int a parttalanul, minden látszólagosan ellenforradalmár csoporttal való együttműködésről és kijelenti, hogy ha valóban ellenforradalmi csoportok ezt átfogó és állandó formában teszik, azzal a saját helyzetüket gyengítik és ez a könnyelmű együttműködés a leggyakoribb oka az ellenforradalom kudarcainak. Az ellenforradalomnak nem a tömegek megnyerése a fő célja és nem szabad elbátorodni azért, mert az emberek nagy többsége nincs az oldalán. De Oliveira történelemfilozófiája egyértelműen látja, hogy a tömegek a forradalom hordozói, akik azért mozogtak forradalmi irányba, mert egy *forradalmi elit volt a hátuk*

mögött. A fontos dolognak inkább az elitek nevelését tartja.

Az ellenforradalom eszközei esetén törekedni kell a hatásosabb eszközök alkalmazására, de *nem lebecsülend? a szerény eszközökkel folytatott ellenforradalom sem.* Az ellenforradalommal szembenálló akadályokkal kapcsolatban megemlíti a forradalom olcsó szólamait, mellyel szemben minden esetben fel kell lépünk. Ezen szólamok részletes cáfolatát adja. Megemlíti néhány helytelen magatartási és hozzáállási formát is, melyet az ellenforradalmárnak mindenképpen kerülnie kell. A harcban nem szabad, hogy az ellenforradalmárt a megrázkódtatások eltántorítsák, és küzdenie kell a forradalom ellen, melynek uralmát de Oliveira szerint igenis meg lehet törni. Egyik eszköz ehhez az individuális forradalmárok megtérítése, mely mindig hatalmas munka és a megtérítettnek hatalmas traumával is jár. Fontos a forradalom igazi arcának a felmutatása is. Az ellenforradalom hajtóerei az erények, a transzcendensbe, Istenbe vetett hit és a gy?zelemben való bizalom.

Az ellenforradalom erkölcsi vetületét tekintve a legfontosabb, hogy az ellenforradalom frissítse fel a jó és a rossz fogalmát. Ez valóban az egyik legalapvet?bb feladatunk a mai értékrelativista világban. Az ellenforradalom és a világi közösségek kapcsolatát illet?en óvatosságra int a professzor. Mindig alapos elemzést javasol, hogy az adott szervezetek mennyire segíthetik el? az ellenforradalom gy?zelmét. Az ellenforradalom a világgöztársaságnak és a nacionalizmusnak egyaránt ellensége, hiszen ezek egyre inkább egy laicizált és szekularizált állami környezetet hoznak létre. Az ellenforradalom egészséges békevágygal és nem pacifizmussal rendelkezik, így fontosak neki a hagyományos katonai értékek, hiszen nem hódol olyan illúzióknak, hogy kitört az örök béke.

A II. rész utolsó fejezete az Egyház szerepét vizsgálja az ellenforradalomban. Az Egyház több és tágabb, mint az ellenforradalom, mondhatni annak az alapja. Az Egyház az ellenforradalom lelke, a legnagyobb ellenforradalmi er? melynek a leginkább az érdekében áll az ellenforradalom gy?zelve. Egyértelm?vé teszi, hogy minden katolikusnak kötelessége, hogy ellenforradalmár legyen és a nem-katolikus ellenforradalmárok felé való fordulás alapjaként határozza azt meg, hogy törekedni kell arra, hogy ezek a személyek kegyelemben növekedjenek és katolizáljanak, hiszen ?k „[...] a szó igazi értelmében nem lehetnek ellenforradalmárok.”[1]

"A II. vatikáni zsinat megnyitotta az Egyházat. - ...és az emberek elmentek."

A III. rész egy addendum a könyvhöz, mely majd' húsz évvel kés?bb, 1976-ban íródott. Ebben Plinio Corrêa de Oliveira részletezi a TFP társulatok sikerét a Föld minden táján illetve számba veszi a m?ve írása óta eltelt évek fejleményeit. El?ször leírja, hogy a III. rész hogyan illeszkedik az el?z? kett?höz, majd belekezd tapasztalatai leírásába, továbbra is a hármass forradalom elméletét (reneszánsz-reformáció, francia, kommunista) vallva magáénak. A harmadik forradalom kifulladásáról és akadályairól beszél, illetve különösen a II. Vatikáni Zsinat pusztításáról, melyet a harmadik forradalom pszichológikus támadásának nevez az Egyház berkein belül. Kifejezetten er?teljesen kritizálja a Zsinat és a zsinati pápák keleti politikáját. Ezen fejlemények miatt az Egyház jelenleg éppen nem tudja ellátni azt a feladatot, melyed de Oliveira szán neki az ellenforradalomban. A III. részben rövid, 1992-re datálható írásai is f?szerezik a szer?nek, ahol leginkább a Szovjetunió bukására reflektál. M?vét a szület?félben lév? negyedik forradalom leírásával zárja: ez a monarchikus tekintély aláaknázásával, primitívizmussal (a szó pejoratív értelmében) és a törzsi szellem fellendülésével jár szerinte. Az ellenforradalmárnak megduplázott és finomított módszereivel természetesen a negyedik forradalommal szemben is fel kell lépnie.

A könyvet kifejezetten nem ajánljuk „kezd? ellenforradalmároknak”, tehát azoknak, akik ezzel az eszmerendszerrel még csak ismerkednek, hiszen nem egy alapozó (ahhoz nem elég részletes), hanem inkább egy ismereteket összerántó kötet. A rövid fejezetekbe, maximákba szedett gondolatok segítik rendszerezni azt a képet, ami egy jobboldali, konzervatív ember fejében kialakult azután, hogy számos írást már elolvasott az ellenforradalomról, esetleg éli is azt. Az, hogy a szer? egy másik kultúrkörb?l származik, egyáltalán nem zavaró, hiszen egyetemes igényrel fogalmazza meg téziseit, és sokat foglalkozik Európával, valamint még a katolikusága is összeköti ?t az öreg kontinenssel. A krízis és a forradalom egységessége az ellene való fellépés egységét is feltételezi. A könyv fogalmazási stílusa ízes, de nem fennkölt vagy archaikus, helyenként mozgalmár-jelleg? ami illeszkedik a pamflet-szer? szerkezethez, de ennek ellenére nem igénytelen. Nem értek egyet Szilvay Gergely lektor *Kommentárban* megjelent cikkével,[2] mely szerint a m? csupán eszmetörténeti érdekesség, és az anakronizmus burkolt vádját is visszautasítanám mind a TFP társulatok, mind az alapító f?m?vével szemben. A 'Függelék', mely tulajdonképpen egy id?rendi összefoglaló a fordító m?ve, aminek viszont véleményem szerint ilyen formában nincs helye a m?ben. Dr. Bárdossy Endre tendenciózus fogalmazása zavaró, objektivitásra nem törekszik és megvetését egyértelm?en kifejezi különösen Napóleonnal és I. Ferenc apostoli királyunkkal szemben. A hibák, tévedések és anakronizmusok (az iszlám mint harcias államforma, itáliai helyett olasz, imminens helyett eminens) zavaróbbak, mint a m?

egészében az a két-három gépelési hiba. Ezzel szemben a fordító remek munkát végzett a könyv jegyzetelésével, ahol nem csak az egyes témák közti oda- és visszakapcsolást könnyítette meg, hanem a ritkább fogalmak magyarázatát is egyértelművé tette (külön öröm számomra az ógörög eredetű szavaknál a görög betűkészlet helyes használata). A kiadás igényes, különösen az első és hátsó borító, bár a papír minősége hagy némi kívánnivalót maga után.

Mindent egybevetve azonban úgy érzem, hogy egy remek és hiánypótló kiadványt tarthat kezében az olvasó, melyet érdemes átböngészni, esetleg még későbbi referencia gyanánt félre tenni. Úgy érzem, hogy különösen hasznos az, hogy a magyar olvasók most olvashatják, amikor szellemi táplálékra akkora szüksége van az ellenforradalomnak. Nem érzem, hogy a mű aktualitását veszítette volna, viszont tény, hogy eszmetörténeti szemmel nézve is egy érdekes olvasmány. Egy hátránya van a kiadásnak: a terjesztésről és az elérhetőségről egyelőre nincsen információnk, viszont amint tudunk valamit, Olvasónkkal azonnal megosztjuk.

Plinio Corrêa de Oliveira: *Forradalom és ellenforradalom*. TFP-Ausztria, Bécs, 2012.

[1] 124. p.

[2] http://kommentar.info.hu/iras/2012_6/szabad_piac_es_katolikus_tradiciona...

www.regnumportal.hu - A Flag Polgári Magazin partnere

Ajánló